

Jim Klinkhamer, moderator van de VPT-presentatie, in gesprek met een geïnteresseerde. | FOTO: © KOEN KOCH |

Eerste Nederlandse handelsmissie podiumtechniek

Missie Turkije

Onder de vleugels van de VPT hebben twaalf bedrijfsleden deelgenomen aan de handelsmissie naar Istanbul. Delegatielid Koen Koch doet verslag. | DOOR: KOEN KOCH |

Istanbul! Een stad met zeventien miljoen geregistreerde inwoners plus nog eens zes miljoen zonder geldig toegangsbewijs. Een taxichauffeur schat het laatste cijfer weer anders in dan een mededelegatielid van Turkse afkomst, maar het totaal aantal inwoners zal ergens tussen de twintig en vijftieng miljoen liggen. Istanbul is een wereldstad die het westen en het oosten in letterlijke zin verbindt. Turkije heeft tachtig miljoen inwoners, iets meer dan Duitsland, en beschikt over een behoorlijk gezonde en groeiende economie. Al jaren onderhandelt het land met het grieperige en in verwarring verkerende West-Europa over toetreding tot de EU. Eind mei verzamelen zich twaalf podiumbedrijven uit Nederland in het Grand Hyatt Hotel in Istanbul voor een *mission briefing*. Samen met de andere Nederlandse delegatielieden krijgen we een

spoedcursus Turkse zeden en gewoonten en economie.

Waarom deze missie?

Elke grote reis begint met de eerste stap. Deze wordt gezet op de VPT-bedrijfsledendag bij Trekwerk in Weesp in juni 2011. Innovatie en internationalisering zijn de thema's en de aanwezige bedrijfsleden constateren dat Nederland op kop loopt als het gaat om het toepassen van innovatieve technieken. De theaters zijn zo goed geoutilleerd dat voorstellingsopbouw bijna altijd binnen een dag kan plaatsvinden. Maar dat dragen we veel te weinig uit in het buitenland. 'Ons watermanagement is wereldwijd bekend, onze theaterbouwkunde verdient zeker ook internationale aandacht,' wordt gezegd. De aanwezige vertegenwoordiger van de EVD, onderdeel van Agentschap NL, ziet

mogelijkheden. 'Als je actief wilt worden in het buitenland, moet je contact opnemen. Wij kunnen hulp bieden bij het vinden van internationale partners en we hebben toegang tot het netwerk van ambassades en consulaten.'

Tijdens de Showtec in Berlijn is al de serieuze aandacht opgevallen van Russische en Turkse bezoekers voor de stands. Met de viering van 400 jaar Turks-Nederlandse betrekkingen in 2012 wordt de route naar Istanbul langzaam duidelijk. De medewerkers van de VPT lopen zich het vuur uit de sloffen om te zorgen dat de VPT van demissionair minister Verhagen als één bedrijf mag deelnemen aan de missie - de bedrijfsleden zijn de leden van de VPT-delegatie. Eind april komt die toestemming: de VPT mag deelnemen aan de *Netherlands Creative Industries and Defense & Maritime Economic Mission*. Creatieve

Links het bezoek aan de opera, rechts Ivo Kersmaekers met een Turkse collega. | FOTO: © KOEN KOCH |

industrie en defensie is een opmerkelijke combinatie, met mogelijk opvallender cultuurverschillen binnen de delegatie dan tussen Nederland en Turkije. Om de missie voor te bereiden zoekt de VPT contact met de Turkse afdeling van Oistat, maar die blijft onbereikbaar. Nieuwe contacten worden aangeboden door een verkenningsmissie naar Istanbul en intensieve samenwerking met de EVD.

Gezamenlijke presentatie

Ter voorbereiding komt de VPT-delegatie begin mei bijeen bij Pieter Smit, voorafgaand aan de bedrijfsledendag die daar plaatsvindt. De delegatie is een bonte verzameling van bedrijven: drie adviesbureaus (theateradvies, pb | theateradviseurs, Toornend Partners), vijf bedrijven op het gebied van hijstechniek, mechanisering en elektronica (Rapenburg Plaza, Trekwerk, Prolyte Group, XLNT, DTS²), twee architecten (Jonkman Klinkhamer, Bureau Bos), een logistiek bedrijf (Pieter Smit) en een specialist in stoffering (ShowTex). In goed overleg wordt besloten om als gezamenlijke bedrijven naar buiten te treden. Onderlinge accent- en cultuurverschillen en de soms minder vriendelijke concurrentieverhoudingen worden opzij gezet om als sterk Nederlands team op te treden. 'Eendracht maakt kracht.' Zo kunnen we de beste indruk maken in Turkije! Tijdens de matchmaking-bij-

eenkomsten in Istanbul, waar Turkse en Nederlandse partijen elkaar formeel en informeel ontmoeten, zullen we ons dus gezamenlijk presenteren. De powerpoint die daartoe gemaakt moet worden trekt in de dagen voor de missie langs de mailboxen van alle deelnemers, voorzien van talloze aanwijzingen wat wel en niet de bedoeling is. Moderator Jim Klinkhamer, bestuurslid VPT en architect van meerdere podiumgebouwen, zal daarnaast met elk individueel bedrijf een spontane (maar goed voorbereide) dialoog aangaan, zodat iedereen goed tot zijn recht kan komen.

Bezoek aan de opera

Het gros van de delegatieleden komt een dag voor de officiële handelsmissie aan. Deze dag is een rondgang gepland langs een theater, een congrescentrum en de Opera van Istanbul. We zijn laat aangekomen, staan vroeg op en duiken een busje en het verkeer van Istanbul in, waar *out of the box*-denken een tastbare vorm heeft gekregen. De Opera, Süreyya Opera Binasi, is een omgebouwde bioscoop in het Aziatische deel van de stad. Een prachtig gebouw met kroonluchters, muurschilderingen en smeedijzeren trapleuningen. Degenen met wie de rondleiding is afgesproken zijn niet aanwezig, desondanks worden we vriendelijk en volledig rondgeleid door het gebouw, dat soberder voorzieningen heeft dan een

schouwburg in een kleine Nederlandse provincieplaats. Deze opera heeft tien tot twaalf producties per jaar op de planken staan. De technische voorzieningen die er zijn worden wel professioneel en met liefde en toewijding onderhouden. De standaard op het gebied van veiligheid en arbeidscomfort is anders dan wij gewend zijn, maar dat wisten we al voordat we gingen. Ook laden en lossen is in Nederlandse ogen minder voor de hand liggend (een dubbele openslaande deur met drie traptreden naar beneden). Maar als je producties een maand staan en er dus maar tien tot twaalf keer per jaar een voorstelling in en uit moet, en als personeel een heel andere prijs kent, dan ligt het voor de hand dat er minder aandacht is voor efficiëntie in logistiek dan in Nederland. Opvallend is dat de technische installaties niet goed passen in het basisontwerp van het gebouw en daardoor incompleet of ontoegankelijk zijn. De geschiedenis als bioscoopgebouw verklaart dat grotendeels. Al met al, en vooral door de combinatie van handtrekken en gemechaniseerde trekken doet de uitrusting denken aan de Nederlandse situatie van medio jaren tachtig.

Congrescentrum en theater

Het congrescentrum is modern, kent vele vouwwanden en vormt een reusachtig indoor oppervlak met uitzicht op de Bosporus. In dit modernere gebouw ►

kunnen concerten, film en congressen plaatsvinden. Het heeft een wat zakelijke uitstraling en beschikt over een moderner outillage. Echt verbaasd worden we in het theater Harbiye Muhsin Ertugrul Sahnesi. Het theater kende een hijshoogte van 19 meter, maar drie jaar geleden is er 6 meter van het toneelhuis afgehaald om het gebouw beter te laten aansluiten bij de omliggende bebouwing. De trekkenwand is aangepast aan de nieuwe situatie waardoor de trekken de toneelvloer tot op 2,5 meter kunnen naderen... Degene die ons rondleidt deelt onze verwondering niet! Dat vertelt ons indirect dat de invloed van de gebruikers op de gebouwen (en sterker nog, op het ontwerp als zodanig) gering, zo niet afwezig is.

Mission briefing

We zijn precies op tijd terug voor de Mission Briefing in het prestigieuze, maar niet van gratis en betrouwbaar internet voorziene Hyatt Hotel. Na de briefing vertrekken alle delegatieleden naar het Consulaat Generaal van het Koninkrijk der Nederlanden. Tijdens het dinerbuffet spreekt Maxime Verhagen de delegaties toe en kondigt hij de oprichting aan van de Dutch Design Desk, een nieuw steunpunt voor Nederlandse architecten en ontwerpers in Turkije. De toespraak bevat verder niets wat de moeite van het vermelden waard is, het buffet, de vele bezoekers en de drukte zijn dat zeker wel. De meeste delegatieleden, waaronder ondergetekende, zijn niet gewend zich in pak in deze entourage te bewegen, dus is dit een mooie, rommelige repetitie voor het officiële gedeelte de dag daarop: veel

‘Concrete opdrachten komen er niet direct uit, maar er zijn contacten gelegd en een vervolg ligt voor de hand’

delegatieleden raken alvast wat losser in het 'zomaar' aangaan van contacten.

Matchmaking

De volgende dag staat in het teken van matchmaking. Circa 25 Turkse genodigden nemen kennis van de Nederlandse presentatie *Theatertechniek en ontwerp*. In informele gesprekken is ruimte voor vragen en nadere kennismaking. De Turkse geïnteresseerden vormen een minstens zo divers gezelschap als wij: theaterdirecteuren, een ideeën bureau, leveranciers en fabrikanten (van onder andere theatermechanica), advies- en evenementenbureaus. De kennismaking is hartelijk, wederzijds geïnteresseerd. Concrete opdrachten komen er niet direct uit, maar er zijn contacten gelegd en een vervolg, individueel en in delegatieverband, ligt voor de hand. Twee algemene dingen die we merken: de beslisstructuren in Turkije liggen wat anders dan in Nederland en de belangstelling voor podiumtechniek is groeiende. In 2023 bestaat de republiek Turkije 100 jaar. De stand van het land, en ook van de podiumvoorzieningen zal voor dat jaar behoorlijk verbeterd zijn. Graag wil onze delegatie daaraan een bijdrage leveren! 's Avonds mag een deel van onze delegatie deelnemen aan het officiële diner op een marineschip. Gekozen is om de directie van de VPT (Els Wijmans), een bestuurslid (Reind Brackman

en zijn projectmanager Serwet Salbacak, die Turks spreekt) en Henk Versteeg van Prolyte (reeds vertegenwoordigd in Turkije) af te vaardigen. De andere delegatieleden doen zich in een restaurant aan de Bosporus tegoed aan de vele vissoorten die rond Istanbul zwemmen.

Zelden heb ik zoveel Nederlandse bedrijven zo gebroederlijk zien optrekken als in deze dagen. Niet het hoofdoel, maar wel een belangrijk neveneffect: tussen Nederlandse bedrijven onderling zijn nieuwe banden ontstaan. De VPT heeft gezorgd dat we konden deelnemen aan deze buitenlandse handelsmissie, een nieuwe formule in haar dienstverlening aan de bedrijfsleden. In Turkije is een lijn uitgelegd. Dit maakt nieuwsgierig naar de volgende stap in Turkije of een nieuwe stap in een ander land. ◀

Rapenburg Plaza		t b d v a i t e s r t
Theateradvies bv		
Trekwerk bv		
Prolyte Group		
XLNT		
Pieter Smit		
Pb theateradviseurs		
Jonkman & Klinkhamer		
Showtex		
Toornend en Partners		
Bureau Bos		
DTS2		

Süreyya Opera Binası, een tot theater omgebouwde bioscoop in Istanbul. | FOTO: © EUWE VOS |